

Protokol o měření

009/2013_14/OVA

Měřící místo: Ostrava Místecká

GPS souřadnice: 49°46'04.9"N 18°16'49.9"E

Nadmořská výška místa: 235 m.n.m.

Datum měření: 28.8.2014

Čas měření: od 14.30 do 18.00 hod

Popis místa měření

Měření bylo provedeno v lokalitě ohraničené ulicí Místeckou na západě a osadou rodinných domků v Hrabové na východě. Obojí je ve vzdálenosti cca 150 m. Měřící místo je přibližně 10 m pod úrovní komunikace Místecká. Umístění lokality s ohledem na průmyslové zdroje cca 3 km od Arcelor Mittalu a 7,5 km od centra města. V okolí měřícího místa jsou louky, pole, ohraničené vzrostlými stromy. Lokalita bude zatížena lokálními topeništi, dopravou a při směru proudění větru z Polska průmyslovým komplexem AMO a dálkovým transportem.

Fotografie z měření

Lokalizace měření

Počasí v době měření:

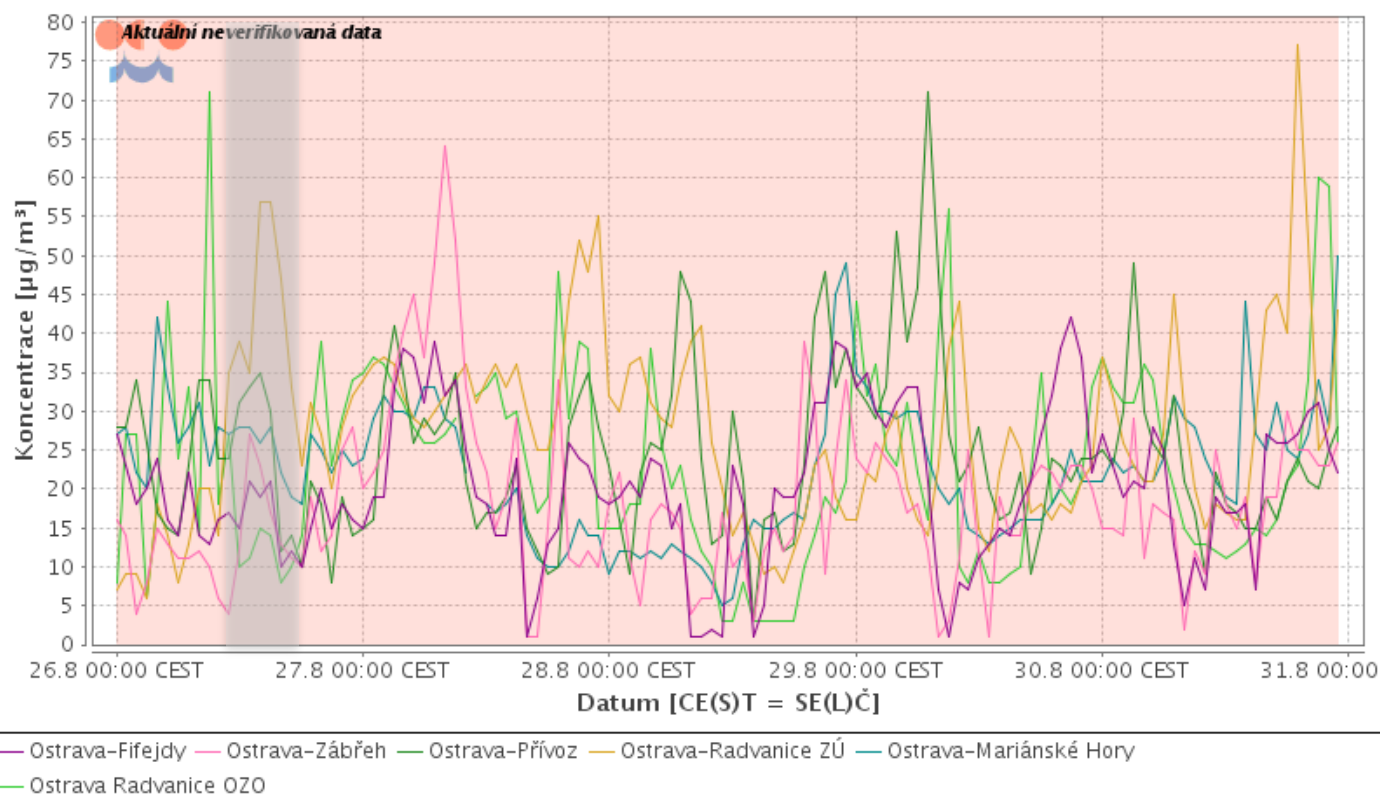
Při zahájení měření bylo jasno, s malou oblačností, s teplotou do 22°C. Polední oblačnost se rozptýlila, bez dešťových srážek. Na počátku byl do 4 m/sec, později vítr zrychloval až na 7 m/sec (25 km/hod). Vítr měl velmi proměnlivý směr i intenzitu. Po dobu měření se balón přesouval dynamicky podle větru, dle záznamu GPS. Balón byl většinou v nadhlavníku.

Imisní situace v době měření - Ostrava ze zdroje ČHMÚ

PM₁₀ - částice PM10, hodinový průměr

26.08.2014 - 30.08.2014

V období 26. - 31.8.2014 se koncentrace PM₁₀ na Ostravských stanicích pohybovala v rozmezí 10-30 µg/m³ (viz. graf - data ČHMÚ). Vzhledem k tomu, že srpen 2014 byl poměrně deštivý s množstvím dešťových přeháněk, bylo ovzduší "vymyté". Zejména nízké koncentrace měřené na stanicích jsou na úrovni obvyklého pozadí tj. menší než 15 - 20 µg/m³. Šedá oblast označuje dobu měření. Koncentrace PM₁₀ v tomto časovém období byla velmi nízká.

Průběh měření:

Měření bylo zahájeno v 14:30 hod. Balon byl postupně vypouštěn po 30 metrech a každé výšce zůstal 3 minuty. Vzorkování bylo nastaveno na 6 sec. Pro hodnocení je pak k příslušné výšce spočítán 1 minutový aritmetický průměr. Maximální výšky 260 m dosáhl balón v 15.25 hod. Po změření okamžitých koncentrací PM₁₀ (PM_{2.5}, PM₁) byl balón stažen do startovní výšky a byla provedena výměna zařízení za odběrové čerpadlo (viz. část "Vzorkování").

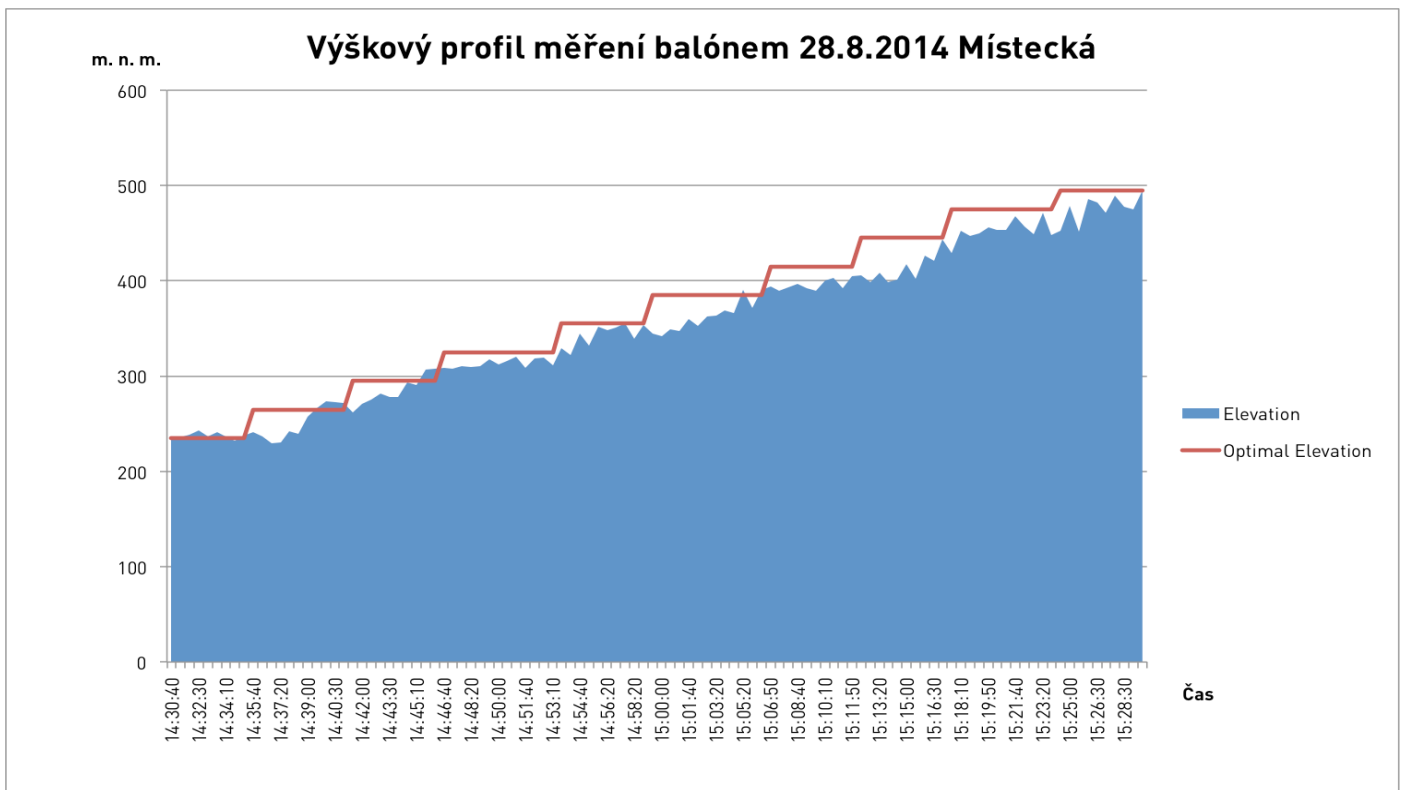
Ke každé výšce existuje záznam:

- koncentrace PM₁₀, PM_{2.5} a PM₁
- počet částic v litru v třídách 0,265 - 0,290 - 0,325 - 0,375 - 0,425 - 0,475 - 0,540 - 0,615 - 0,675 - 0,750 - 0,900 - 1,150 - 1,450 - 1,800 - 2,250 - 2,750 - 3,250 - 3,750 - 4,500 - 5,75 - 7,0 - 8,0 - 9,25 - 11,25 - 13,75 - 16,25 - 18,75 - 22,5 - 27,5 - 31,0 - 34,0 mikrometrů
- teplota, tlak, vlhkost
- GPS souřadnice - pohyb balónu ve výšce
- aktuální údaj o nadmořské výšce, včetně poklesů balónu

Záznam z GPS - pohyb balonu z hlediska pozice

Záznam o nadmořské výšce

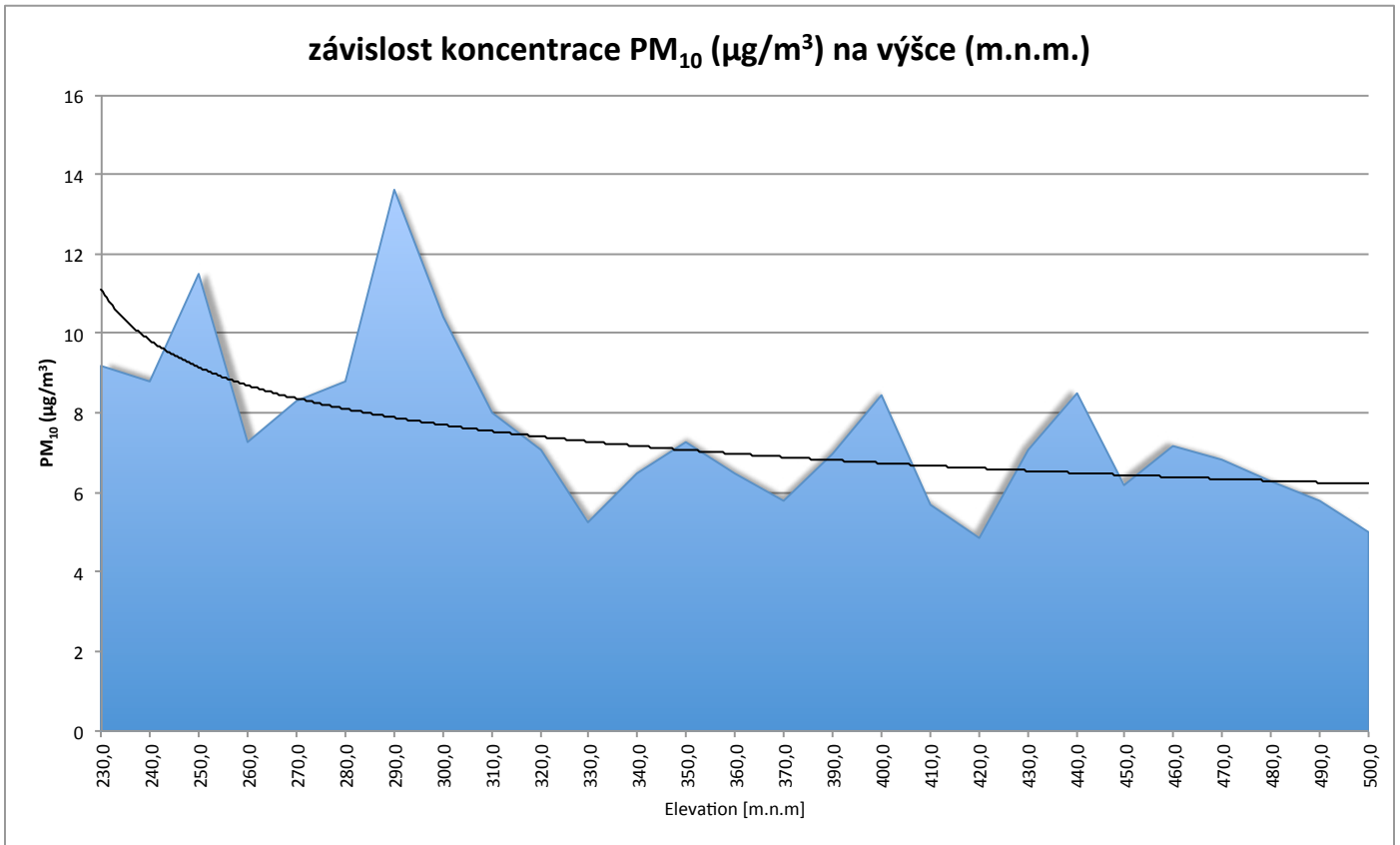

Nadmořská výška při startu 235 m.n.m. Start v 14.30, postupně se balón vypouští do výšky a maxima dosahuje v 15:25 hod. Po dosažení maximální výšky 495 m a vyčkání 10 minut, byl balón stažen do startovní pozice. Měření bylo ukončeno v 15.28. Na křivce je zřetelně vidět, že se výška balónu v průběhu měření mění. V trendu křivky je patrné 9 měřených hladin při stoupání.

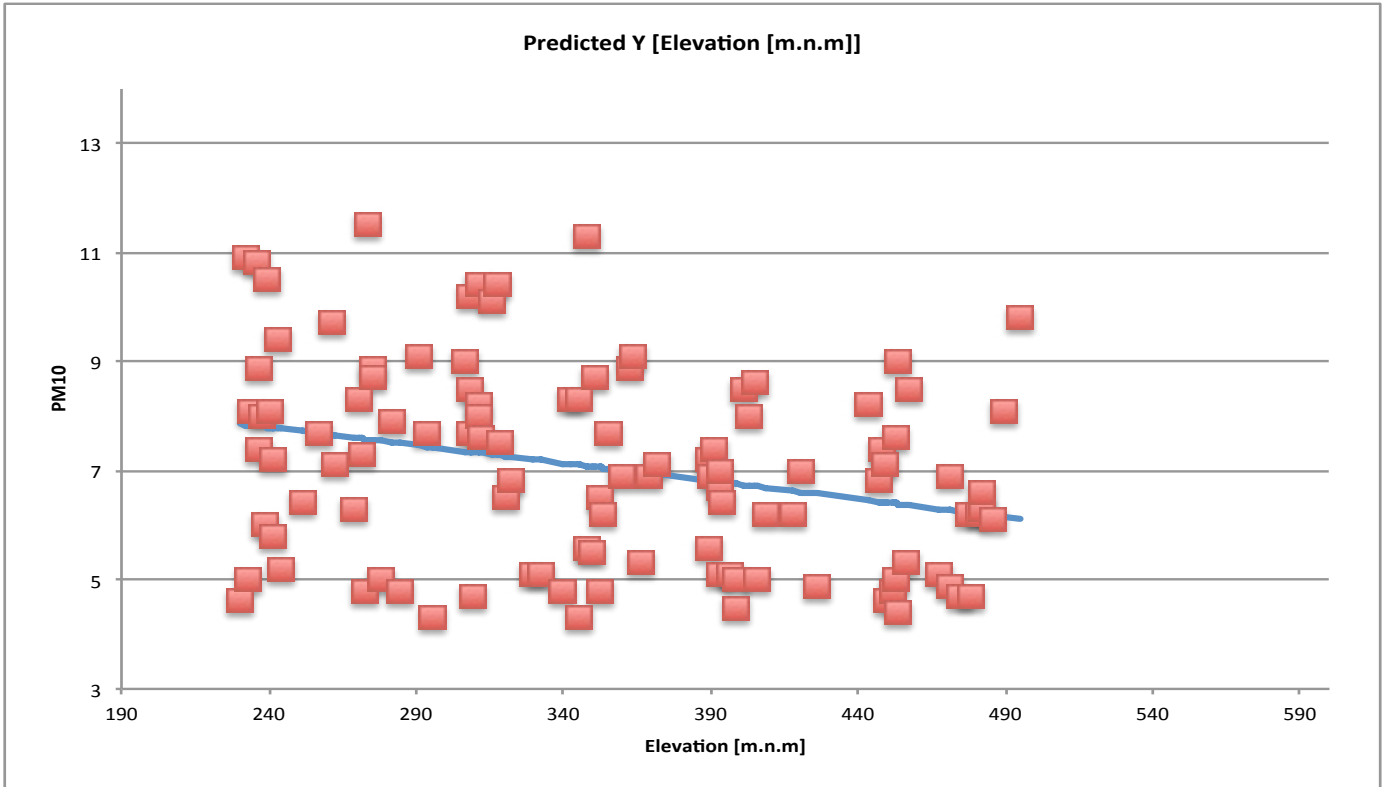
Naměřené koncentrace PM₁₀

popuštěná výška (m)	skutečná nadmořská výška v metrech	PM ₁₀	PM _{2.5}	PM ₁
0	236,1	14,2	13,3	12,0
30	251,0	11,5	10,5	9,2
60	284,5	12,1	11,2	9,6
90	313,3	11,9	10,6	9,6
120	342,8	12,8	11,2	10,0
150	362,3	12,2	11,5	10,6
180	395,6	18,8	14,3	12,9
210	412,3	18,5	15,7	14,2
240	453,0	16,8	15,5	14,0
260	476,9	14,3	13,8	13,0

Trendy koncentrací

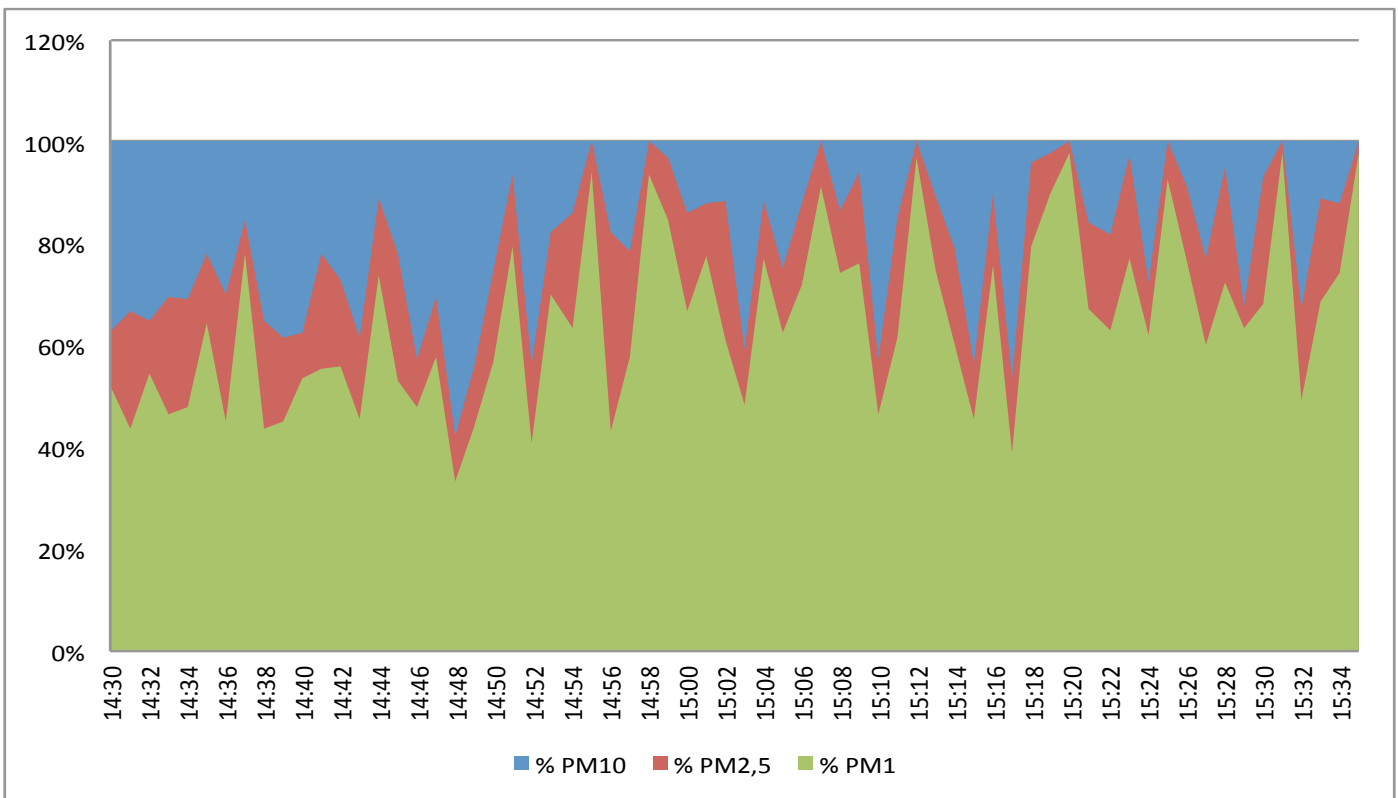

Ovzduší bylo v době měření "velmi čisté". Naměřené koncentrace jsou pod úrovní obvyklého pozadí. Vzhledem k tomu, že foukal vítr, byla koncentrace PM₁₀ na pětinu platného limitu. Proto i změny koncentrací suspendovaných částic PM₁₀ jsou minimální. Znečištění ovzduší je stejné v celé měřené vrstvě.

Pearsonův korelační koeficient 0.28846 odráží skutečnost, že se koncentrace PM₁₀ s výškou nemění a tudíž je vazba koncentrací PM₁₀ a výšce zanedbatelná. Regresní závislost je možné popsat **PM10 = 9,3710 - 0,0066 * Elevation [m.n.m]**

Podíl jednotlivých frakcí suspendovaných částic PM_x (%).

Vzhledem k čistotě ovzduší je i podíl frakcí jiný než v zimě (topné sezóně). Z grafu je vidět, že při nízkých koncentracích PM_{10} v ovzduší s rostoucí výškou ubývá těch větších a hmotnějších ve prospěch nejmenších PM_1 . Jinak se poměry částic dynamicky mění, příčinou jsou nízké koncentrace a velmi rychlý systém vzorkování (6 sec).

Závěr

Měření v letním období prokázalo, že:

- volné ovzduší je rovnoměrně znečištěné suspendovanými částicemi a ostatními sledovanými látkami až do výše 300 m nad povrchem
- znečištění se s rostoucí výškou se při dané čistotě ovzduší v den měření již nemění
- pro koncentrace PM_{10} na úrovni pozadí je proto možné počítat stejnou hodnotu pro celou výšku 300 m nad povrchem
- dobré rozptylové podmínky, rychlejší vítr a srážky vedou k výrazně čistějšímu ovzduší
- pro oblast 500 x 500 m by v den měření bylo ve vrstvě 300 m nad měřeným územím celkem cca 450 g PM_{10}

V Ostravě 18.9.2014

Mgr. Jiří Bílek
ENVIRTA CZ s.r.o.